

WSTĘPNE BADANIA NAD FUTRZARSKIM UŻYTKOWANIEM SKÓR POCHODZĄCYCH OD WYBRAKOWANYCH TRYCZKÓW RASY POLSKIEJ OWCY DŁUGOWEŁNISTEJ W WIEKU 10-11 MIESIĘCY

Aleksander Martyniak, Henryk Brzostowski, Jadwiga Hyży

Instytut Hodowli i Technologii Produkcji Zwierzęcej, AR-T w Olsztynie

Badania nad futrzarską przydatnością skór jagnięcych niektórych ras krajowych były u nas prowadzone głównie przez pracowników Zakładu Hodowli Owiec IZ. Przeprowadzono badania nad właściwościami i przydatnością futrzarską skór jagniąt (w wieku 4-5 miesięcy) merynosa polskiego [2] oraz skór jagniąt (w tym samym wieku) polskiej owcy górskiej [3]. Badania skór odsadzonych jagniąt polskiej owcy długowełnistej z północnego rejonu kraju przeprowadził W. Nawara [4]. Celem naszej pracy było przeprowadzenie badań nad futrzarską przydatnością skór pochodzących od wybrakowanych tryczków rasy polskiej owcy długowełnistej w wieku 10-11 miesięcy.

MATERIAŁ I METODA

Przebadano 32 skóry pochodzące od wybrakowanych tryczków polskiej owcy długowełnistej w wieku 10-11 miesięcy z PGR Rutkowice (pow. Działdowo). Tryczki zostały ubite w najbliższej rzeźni, a następnie oskórowane; skóry konserwowano metodą solenia na mokro. Zakonserwowane skóry najpierw przebadano w Stacji Badania Skór w Czechnicy, a następnie wyprawiono je w futrzarskiej Spółdzielni Pracy „Gorce” w Nowym Targu. Porządek pracy w tej spółdzielni jest identyczny z podanym w pierwszej pozycji piśmiennictwa [1].

Po przeprowadzeniu klasyfikacji skór wysłano je do ZZD w Czechnicy, gdzie przeprowadzono badania nad poszczególnymi cechami dotyczącymi skór wyprawionych. Uzyskane wyniki liczbowe dotyczące poszczególnych cech skór surowych i wyprawionych zostały przesłane do Zakładu Hodowli Owiec AR-T w Olsztynie i tam zostały szczegółowo przeanalizowane i opracowane statystycznie.

Tabela

Dane liczbowe dotyczące poszczególnych cech skór surowych i wyprawionych pochodzących od 32 tryczków polskiej owcy długowłnistej

Ciężar 32 skór surowych			Ciężar 32 skór wyprawionych		
	całkowity (dag)	sprofilowany (dag)	1 dcm ² (g)	całej skóry (dag)	1 dcm ² (g)
\bar{x}	556,78	532,87	56,77	82,94	10,93
s	112,13	110,13	7,75	11,85	1,07
v	20,14	20,67	13,65	14,29	9,78
Powierzchnia skór surowych (dcm ²)			Powierzchnia skór wyprawionych (dcm ²)		
\bar{x}	93,29;	s — 10,75	v — 11,53	\bar{x} — 73,78	s — 7,41 v — 9,78
Grubość skór surowych (mm)			Grubość skór wyprawionych (mm)		
	bok	krzyż		bok	krzyż
\bar{x}	1,29	1,60	\bar{x}	1,15	1,56
s	0,04	0,26	s	0,14	0,22
v	3,24	16,34	v	12,45	14,10
Gęstość okrywy włosowej skór surowych (z 1 cm ²)			Gęstość okrywy włosowej skór wyprawionych (z 1 cm ²)		
	bok	krzyż		bok	krzyż
\bar{x}	1536,06	1940,78	\bar{x}	1889,34	2656,56
s	362,82	392,53	s	364,55	618,80
v	23,62	20,23	v	19,30	19,53
Grubość okrywy włosowej u 32 jagniąt-tryczków: \bar{x} — 32,42, s — 7,13 v — 22,1					
Wytrzymałość (kg/mm ²) krzyż: \bar{x} — 1,12, s — 0,37, v — 32,98; bok: \bar{x} — 1,46, s — 0,46, v — 31,5					
Wydłużenie maksymalne (%) krzyż: \bar{x} — 78,44, s — 13,33, v — 16,85; bok: \bar{x} — 66,81, s — 6,74, v — 10,0					
Maksymalna siła wiązania (kg)			Maksymalna siła rozwarstwiania warstwy termostatycznej z warstwą retikularną (kg)		
Krzyż:	\bar{x} — 5,323	bok: \bar{x} — 1,775	krzyż: \bar{x} — 2,492	bok: \bar{x} — 0,600	
	s — 2,60	s — 0,5	s — 2,09	s — 0,14	
	v — 48,84	v — 28,11	v — 83,93	v — 23,22	
Miąższość skór wyprawionych: \bar{x} — 11,19 s — 1,17 v — 10,46					
Przepuszczalność powietrza wyprawionych skór					
Średnia ilość przepuszczanego powietrza:			\bar{x} — 657,88	s — 123,65	v — 18,8
Współczynnik przepuszczanego powietrza:			\bar{x} — 2717,97	s — 510,99	v — 18,80
Wycieralność skór wyprawionych					
Ilość wytartych włosów (mg)			\bar{x} — 150,7	s — 62,19	v — 41,9
Ubytek włosów (%)			\bar{x} — 1304	s — 0,583	v — 44,8

OMÓWIENIE WYNIKÓW

Dane liczbowe dotyczące poszczególnych cech skór surowych i wyprawionych podano w tabeli. Skóry po wyprawie były wystarczająco wytrzymałe na zrywanie i wydłużenie. Wyniki badań pozostałych cech były zadowalające. Klasyfikacja skór surowych dała następujące wyniki: 15 skór zaliczono do klasy III, a 17 skór do klasy IV. Wyniki klasyfikacji badanych skór po wyprawie okazały się natomiast w wysokim stopniu zadowalające: 12 skór uzyskało klasę I (z przeznaczeniem na konfekcję uszlachetnioną, włosiem na zewnątrz), 14 klasę II (z przeznaczeniem na konfekcję welurową), a jedynie 6 skór uzyskało klasę IV (z przeznaczeniem na konfekcję krytą).

WNIOSKI

1. Przebadane skóry surowe i wyprawione pochodzące od 32 tryczków polskiej owcy długowłnistej z północnego rejonu kraju miały wiele pożądanых cech. Wymienić tu należy szczególnie takie cechy skór wyprawionych, jak ich ciężar, dużą powierzchnię, pożądaną grubość, dobrą gęstość okrywy włosowej. Pozostałe cechy również odpowiadają wymaganiom.

2. Wyniki klasyfikacji skór wyprawionych wskazują na ich dużą przydatność futrzarską.

LITERATURA

1. Martyniak A. i in.: Badania nad technologiczną przydatnością kozuchową i futrzarską skór pochodzących od polskiej owcy długowłnistej, występującej na terenie Warmii i Mazur. PTZ. Wybrane zagadnienia z produkcji i hodowli owiec, 117-118, Warszawa 1979.
2. Nawara W.: Właściwości i przydatność futrzarska skór jagniąt merynosa polskiego. Wyd. wł. IZ 188, Kraków 1965.
3. Nawara W., Podgórnjak R.: Badania właściwości i przydatności futrzarskiej skór jagniąt polskiej owcy górskiej. Roczn. Nauk Rol., Ser. B, 89, 3, 1966.
4. Nawara W.: Morfologiczne właściwości grup włosotwórczych okrywy włosowej i tkanki skórnej odsadzonych jagniąt długowłnistych. Roczn. Nauk Rol., Ser. B, 95, 3, 1974.

А. Мартыняк, Г. Бжостовски, Я. Хыжы

ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ ПО ИСПОЛЬЗОВАНИЮ КОЖ
БРАКОВАННЫХ БАРАНЧИКОВ ПОЛЬСКОЙ ДЛИННОШЕРСТНОЙ ПОРОДЫ
В 10-11-МЕСЯЧНОМ ВОЗРАСТЕ ДЛЯ ПРОИЗВОДСТВА МЕХОВЫХ ИЗДЕЛИИ

Резюме

Исследования проводились на 32 кожах бракованных баранчиков польской длинношерстной породы в 10-11-месячном возрасте. Выделанные кожи характеризовались желаемым весом (\bar{x} — 82,94 дкг), большой площадью (\bar{x} — 73,78 дсм²), требуемой толщиной и хорошей плотностью. Толщина волоса составляющая 32,42, отвечает стандарту. Другие признаки выделанных кож, такие как сопротивление срыву и удлинению, максимальная сила связывания и расслоения термостатического от ретикулярного слоя, толщина, воздухопроницаемость и стираемость были правильными. Результаты классификации выделанных кож (12 причисленных к I-му, 14 — к II-му классу, а лишь 6 к IV-му классу), свидетельствуют об очень высокой ценности исследованных кож.

A. Martyniak, H. Brzostowski, J. Hyży

PRELIMINARY INVESTIGATIONS ON UTILIZATION OF SKINS OF CULLED
RAM-LAMBS OF THE POLISH LONG-WOOL BREED AT THE AGE OF
10-11 MONTHS FOR PRODUCTION OF FUR COATS

Summary

The investigations were carried out on 32 skins of ram-lambs of the Polish long-wool breed at the age of 10-11 months. The tanned skins distinguished themselves with a required weight (\bar{x} = 32.94 dkg), large area (\bar{x} = 73.78 dcm²), required thickness and good density. The hair thickness amounted to 32.42 μ m what corresponds with the standard. Other tanned skin traits, such as tearing and lengthening strength, maximum connection strength and stratification of thermo-static from reticular layer, thickness, air permeability and abrasivity, proved to be correct. The classification results of tanned skins (12 skins assigned to the class I, 14 — to the class II and only 6 — to the class IV) prove that the skins examined are of a very high value.